

Direktörü . Başyazıcısı
BEKİR SÜKÜTİ

Telefon No : 79
Uzunsokak No: 63-65-67

Fiati
100
Para

YENİYOL

GÜNDELİK SİYASİ GAZETE - TRABZON

Yılığ
750
Kuruş

12 İkincikanun 937

SALI

Sayı : 2284

14 üncü yıl

Atatürk Eskişehir Orduevinde Birkaç saat kaldılar..

Trabzondan
Ayrılırken..

Atatürk vaki davet üzerine Eskişehir orduevinde birkaç saat kaldılar..

Ankara 11 (A. A.) — İstanbula hareket buyurmuş olan Atatürk Eskişehirden geçerken İstanbulda Kolordu Kumandanı Vali Askeri Mülki Erkân ve halk tarafından istikbal edilmiştir. Atatürk vukubulan daveti kabul ile Ordu evine teşrif buyurmuşlar Ordu ve halk mümessillerinin hazır bulunduğu Orduevinde birkaç saat kalmışlardır.

Roma matbuatı, Alman gazeteleri Fransız neşriyatına şiddetle hücum ediyorlar.

Ankara 11 (A. A.) — Fransız matbuatı tarafından Şimali fasda Alman kuvvetlerinin bulunduğu daire neşredilmekte olan havadisler Roma matbuatında Fransanın Almanya aleyhindeki manevraları olarak tavsif edilmektedir. Alman gazeteleride Fransız matbuatı neşriyatına şiddetle hücum etmektedirler.

Royter ajansı buhususta mütemmim malumatı taati edildikten sonra Fransız ve İngiliz donanmaları arasında teşriki mesaide bulunması hakkında Fransanın teklife amade olduğu ve bu

satırına nokta koymak yüzümü bir tebessüm sardı; kulaklarımda bana muarızlık taslayan bir adamın sesi çınladı. Güzel kızın kucağında doğmamış olduğum için beni ona yabancısı zanneden bir zavallıyı nezelci, öksürüklü, kokmuş sesi. Orali olmadığın halde niçin yazıyor musun. Nüfus kaydında doğdu yer hisasında "Trabzon", yazdığı için orayı inhisarına almak isteyen zavallı yaşı kızı soraydım keşki: O mu beni mi daha çok Trabzonluymuş. Böyle mahdut düşüncülerin değil doğruları yere, eylerine hizmeti, yardımı olamaz. Vatan aşkında hudut yoktur. Bu aşk bir levhanın yaldızlı çerçeveleri gibi çerçeve içine sığdırılmaz. Vatan aşkı bayrağımızın dalgalandığını her yeri maddi bir kök olarak sarmıştır. Ben seninim. Çünkü ben senin için yaratıldım. Çünkü ben Türk olarak yaratıldım. "Roma Romalılarıdır", düştürü çoktan öldü. "Trabzon hepimizdir; çünkü Türkiye, Trabzon ve Trabzonlar içindir. Binaenaleyh kurunuullu kafasıle düşünenler kendi acizlerine gülsünler ve yerlerini çalışmak, samimi çalışmak, güzel toprakları için çalışmak isteyenlere bırakınlar. Vatandaş her zerrisi çanlanmak istiyor.

Güzel Trabzon, babalarımızın çuha şalvarlar dolaştığı durumundan biraz farklı değil. Onların anlattığına göre yalnız Şems kiraathanesinin bahçesi güvür adlı bir meydana ihtiva etmiş okadar.. Vilâyetlerimizin hepsi

Kamutayda Müzakereler

Ankara 11 (A. A.) — Kamutay bugünkü toplantısında Büyük Millet Meclisi Riyaseticumhur baş ve hariciye vekilleri binalarının inşaatı için dört buçuk milyon liralık taahhüdatta bulunmayı ve zabıta sıhhiye muayene resmine aid kanundaki tarifinin değiştirilmesine dair kanunları kabul etmiş ve askerî mülki kanunun 60 nci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi ve Türkiye Yunanistan ikamet ticaret ve seyri-sefaini muahedelerine boğlu listesindeki yapılacak tasihede aid kanunların birinci müzakerelerini yapmıştır.

teklifin Fasdaki Alman faalietinin resmen teyidi halinde yapılacağını bildirmektedir.

hummalı bir faaliyetle çalışıyor. Bu kaynaşan faaliyet biz niçin iştirak etmiyoruz, Paramız yok ondan mı? parasız işler için hangi teşebbüslere girişmiş ki para ile olacak işleri taksite bağlayarak tamamlayalım. Bir Avrupa darbi meseli vardır: "İstemek, yüzde elli yapmak demektir." Buna bir darbi meseldir diye mubalâga olsun diyelim; isteseydik yüzde yirmi beş yapardık. Zeki bir halkımız var. Bu halkın ekserisi İstanbulu görmüştür. Onun için görgüleri fazladır; yenilikleri kabul eder. Hem de sevese.. İdareci maslahat devrinde değil. Kendi eserimiz olan çocuklarımız çok yakın bir atide bize hücum edecekler. Nasıl ki biz de ceterimizin aleyhinde söylüyoruz. Olan kâfi değildir; daima herşeyin iyisini istemeliyiz, aramalıyız. İşlerimizi, eserlerimizi kötülerle değil, iyilerle, bizden daha yükseklere mukayese etmeliyiz. O zaman görülecek ki bizi tenkit edenler haklıdır ve bizi tenkit edenlere kızmakta haklı değiliz. Şu son seneler zarfında güzel tesadüfler eseri olarak memleketimizin bir çok yerlerini gezdim. Gördüm ki çalışıyor; çok çalışıyor. İnkilâbımızın istediği şekilde gayret sarf olunuyor. Biz de inkilâp tarihine - kendi halimize göre- eserler bırakalım.

6 - 1 - 1937
Cumhuriyet vapuru güvertesinde
Hayrettin Ziya Taluy

Milletler cemiyeti ayın 21 inde toplancak

Ankara 11 (A. A.) — Bu ayın 18 nde toplanması mukarrer olan Milletler cemiyeti konseyi hükümetimizle Fransanın talebi üzerine içtımamı ayın 21 ne tehir etmiştir.

Ticaret Müzakereleri

Ankara 11 (A. A.) — Aldığımız malumata göre mevcut ticaret müzakereleri berveçhi atidir. Sovyet Rusya cumhuriyetleri ittihadi ile müddeti 1 Kânun 937 de biten muahede ve revizyonu için müzakereler Ankarada başlamıştır.

Japonya ile başlanmış olan müzakereler tevakkuf halindedir şu memleketle ticaretimiz şimdilik bugünkü umumi mevzuatımıza tabiidir.

Holanda ile müzakerat başlamak üzere. Holanda heyetinin yarın Ankarada bulunacağı anlaşılmaktadır.

Avusturya hükümetinin mevcut anlaşmada bazı karışıklık bazı munzam kolaylıklar talebi müzakere edilmektedir.

Rapor hazırlandı

Umumi müfettişler raporlarını Başvekâlete verdiler
Ankara — Şehrimizde bulunan Umumi müfettişler Dahiliye vekâletinde yaptıkları içtımamı bitirmişler ve hazırladıkları raporu Başvekâlete vermişlerdir. Müfettiş Umumiler, bugün n intakaları dahilindeki ictisadi işler hakkında görüşmek üzere Celâl Bayarın nezdinde toplandılar. Yarın da Ali Çetinkayanın nezdinde toplanarak Umumi Müfettişlik muntakalarında nafia işleri etrafında görüşeceklerdir.

Yeni Yol Gazetesinde Bay Hayrettin Ziya Taluya

Yeni Yolun 30 kânunveve 1936 tarihli sayısında Belediyeden İktisadi başlığı altındaki yazısını okudum. Güzel kalem uslubunun üzerinde dolaştığı bir çok fâideli mevzular arasında gazete mal edilen bu iki maddeye vermek istediğim cevabı biraz geç verebildiğimden dolayı af dilerim.

Bu gecikmenin iş arasında vakit bulamamaktan başka bahs için lâzım olan vesikayı buldurmaktan ileri geldiğini kaydedirim.

1 - Fındık kabuğunun ısıtıcı madde olarak sobalarda odun yerine yakılması yüzünden bir zarar olmadığını ve yakılmasında meal cihetine gidilmesine lüzum ve mecburiyet bulunmadığını Yüksek Şihhat Vekâleti halletmiştir. Trabzon Şihhat direktöründen aldığım ve bu baktaki raporun suretini taktim ediyorum. Ayoten neşri-fâideli olur zannederim.

Yazınızda hulâsa ettiğiniz gibi bu bahs üzerinde geçen seneye bir çok yazılar yazmış fındık kabuğunun yanarken çıkarıldığı kesif duman göz önüne alınarak bunun yakılmasında şehir şihhati namına bir çok mahzur tevehhüm edilmiş kimya kitaplarında fındık kabuğunun mürekkebatı hakkında izahat çıkarılarak gazete sütunlarına verilmiş hiç bir fennî ve ilmi tahliilat olmadığı halde kuru sıkı hücumlar yapılmış.

Ve bittabi bu neşriyat ile halk efkârında az çok tereddütler sebebiyet verilmiştir.

Vekâlet makamının selâhi yetli raporunun şimdiki kadar neşredilmemesi bu tereddütlerin devamına sebep olmuştur. Binaenaleyh sobalara ızgaralar konulduğu ve sobalar evin içine duman vermiyecek surette eyil yapıldığı takdirde fındık kabuğunun odun ve her nevi kömür gibi yakılmasında hiçbir mahzur kalmamıştır.

1 - Çöp ve çöpe işine gelince; tanzifat içindeki noksanları ve sakatlıkları ararken belediyemizin bu hizmet için sarf olunan on üç bin lira gibi paranın çok görülmediğini değil bunun pek az olduğunu hatırlatmak lâzımdır.

Şikâyetiniz bizzat telkik edilmiş icabına bakılmıştır. Çöp nakliyatı için arabaların artırılması lâzım olup bunun için yeni arabalar sipariş edilmiştir.

Yeni seneye bütçesinde daha fazla tahsisat ile daha fazla ve-

sait tedarik edilecektir. Bu gibi şikâyetlere yer bırakılmıyacaktır.

Belediye Reisi
Kadri Dvren

Belediye Reisinin neşrettiğimiz cevabına ilâşik olarak gönderdiği rapor sureti olup ayoten neşrediyoruz.

NO. 97-3964 29 2 936

SURET

K: Şihhat ve içtımamı muavenet müdürlüğü sözlü gelen 7-1 9n6 tarih ve 8-64 sayılı yazıya:

Trabzon şehrinde fındık kabuğunun ısıtıcı vasıta olarak sobalarda odun yerine yakılması yüzünden şehir halkına belediye arasında yerli gazete sütunlarına kadar intikal ettiği bildirilen İktisadi üzerine fındık kabukları hakkında Vekâletçe yapılan araştırmalar ve incelemeler sonucunda bu kabuklar yakıldığı zamanda, gazetelerle halkın bir kısmı tarafından iddi edilmiş gibi, hamızı kibrit ve hamızı fosfor husulunun sureti katilyede esasız olduğu, bu hamızları ünlileri kâde mevcut isede bu mihlerin tayyar olmadığı, kabukların yakılması esnasında ancak hava kirlenmesinden asit asetik, asit formik, fenol ve krezol gibi maddelerin teşekkül ettiği çok fazla miktarda duman intışarına sebep, fındık kabuklarının yanma ve alevlenme kabiliyetlerinin nisbeten azlığı olduğu bilhassa memlekette kullanılmak üzere ufak sobalar için de ısıtıcı madde olarak yakıldıkları zaman kabuklar tamamen yanmadıklarından dolayı duman neşrettikleri kâfi miktarda hava duhlulü temin edildiği takdirde kabukların tamamen yanmalarının mümkün olduğu ve bu suretle kullanılan diğer ısıtıcı vasitelerden daha muzar bir ciheti klanmadığı anlaşılmıştır.

İsgarasız saç sobalara yahut ocaklara isgara ilâve etmek suretile bol hava duhlulunun temini takdirinde fazla duman intışarının önüne geçildiği yapılan tecrübelerle sabit olduğundan fındık kabuğu yakılması men'i cihetine gidilmesine Vekâletimizce bir mecburiyet görülmediğini bildirir ve ancak fındık kabukları yakılacak soba ve ocaklara isgara konulması hususunun Valiliğinizce ahnacak tedbirlerle teminini dilerim.

Şihhat ve İctımamı Muavenet Vekili yerine Müsteşar Dr. H. Kural

Aslına ayndır. 7-2-937

Çocuk hastalıkları Kızamık, boğmaca öksürüğü, kızıl, kuş palazı, çiçek, kaba kulak, çocuk felci.

Bunun ve ağız ifrazatı sonra ateşe atılacak küçük kapalı bir kutunun içine konulan ince kâğıt parçalarına toplanmalıdır hasta bakıcı kadın ne hasta çocuğu nede diğer çocukları öpmiyecek. kızamığın cürsümleri vücuttan ayrıldıktan sonra uzun müddet yaşayamaz. Azami 2 ilâ 3 saat daha yaşayabilir, fakat tefrih devresi ile faaliyet esnasında virüsüyeti pek kuvetlidir. çocuğu her gün sıcak banyo yaptırılacaktır. Nobeti olduğu takdirde süngerle oğmak çok fayda verir. fakat soguk almasından sakınız.

Tegaddi tarzı basit olacak ve başlıca meyva meyva suyu, sıcak süt ve şekerle çalkanan yumurta sarısı fırınlanması, sulu lpa ile pürelere mürekkep olacaktır. İstenildiği kadar süt verilmelidir. çocuk ishal olduğu takdirde meyvalardan vazgeçilecektir. Halbuki başlangıçta mesele aksone olarak hasta kabız olur. işte bunun için meyvalar mülayım olarak tavsiye edilmiştir. Arkası var.

Sağlık

Sihhi varlık savaşında çocuk

1
Sihhatli olmak isteği insanlık kadar eskidir. Fakat maalesef biz, sihhatli olmak için baş vurulacak çareleri, ancak hasta olduğumuz zaman hatırlar, ve yapmak isteriz. Bir çokları sihhi ihtimamın yalnız hastaya yapılacağını, bu hastalığın Allah vergisi, talihsizlik olduğunu söylerler. Fakat hakikatte bunun, kendi yaşayış tarzlarından doğduğunu bilmek istemezler.

Sihhi ihtimamda en mühim nokta, sihhatli yaşamağı öğrenmektir. Bununla beraber fena ev, sihhatte uygun olmayan çalısma tarzı, gıda kifayetsizliği, gijinişteki bozukluk, temizliğe riayet etmemek ve fena alışkanlıkların ayrı ayrı esaslı rolleri vardır.

Büyüklerin yaşayışlarında değişiklik yapmak çok güçtür. Fakat ulusun dayandığı, yetişen bol, çocuklar sihhi varlık savaşında istenen yola sokulabilir. Bu itibarla çocuğun kazanacağı itiyatları ve bedeni terbiyeleri üzerinde uğraşmak, buna kâfi zaman ayırmak ve en iyi usulleri tatbik etmek lazımdır.

Çocuğa her hangi bir şey öğretmek ve öğrendiğini zannetmek hatadır. Çocuk bundan ya hiç veya pek az istifade eder. Çocuk öğren-diklerini yapmalı, tesirini görmeli ve yaptıkları kendisinde itiyat haline geçmelidir. Lâzım gelen itiyatların temininde aile terbiyesi kâfi değildir; mektep te bu terbiyeyi tamamlamayı âmir dir. Mektep, çocukları senelerce ve sene ile günün mühim bir kısmında, çatısı altında, barındırıyor. Binaenaleyh aile bütün hüsnü niyet ve arzularına rağmen, çocuğun bedeni terbiyesiyle kâfi derecede uğraşmağa vakit bulamıyor.

Bundan çıkan neticeye göre, bedeni terbiyenin esaslı noktası olan jimnastik mektepte yapılıyor. Evvelce jimnastik, öğretilen muayyen bir ders, veya çocuğun

Maçka mektubu:

Maçka

Hayata ilk atıldığım ilçe.. Yıllardanberi yalnızlığı için de büyütüp kucagında yaşattığım yer. Baharın, karlı günlerini çoktan unutturdu. Seni öyle benimsedimki....

Bütün günlerimin en güzel akşamlarını, sisli dağlarında ve her yerinde gördüm. bütün temiz duyularımın gizli sezilerini senin koinundan akan derreye ninni söyletmek, ıssız gecelerinde uyuttum.... Bazan kimsesizliğimi yakından duyarak bunalan kalbimi bulanık boşluklarına açup, kapadım. Bazan tatlı öz lemeler yaratan yağmurculu ve karlı günlerinde yürümekle bitmeyecekmiş gibi görünen uzun kıvrımlı yollarını seveseve yürüdüm., gün solar ken döndüm.

Güzel Maçka, bu lekesez duyular göğsümün en derin yerlerinden geliyor. Onlar senin parlak sabahların kadar temiz ve güzeldirler. Bugün sana her zamankinden daha çok ısındım. İste koyu yeşil dağlarından Güneş gülüyor, yayla yolları dumanlanıyor Yolcular dönüyor Dere gizli iç çekişlerine benzer şırıltularla akıyor. Şimdilik yalnız bir şey biliyorum:

Sen ve sende geçen günlerimin bitmek üzere oluşunu. Gözlerimi yumuyor her yerinde bambaşka güzellikler ve koyu yeşil çam ağaçlarını, tapındığım nefsi renklerini daha yakından görüyor ayrılmak istemiyorum, Diyorum ki:

Hayata ilk atılan ve yalnızlığını her vakit içinde duyan yolcuların uğrağı olsan senden ayrılmak isterlermi?

Samiye, Yalçın

muayyen, muntazam hareketleri yapmasından ibaret telâkki ediliyordu. Halbuki bugünkü gaye, vücudan böyüğüne yardım etmek, ta bi tekâmülü eminleştirmek.. Doğru ve kuvvetli olmanın beden hareketi, fena bedeni tekâmül husule getirir. Bu şeraitte çocuk zayıf olur, hayatı ve çalışması ahenkatar tekâmüle mazhar olmaz; adetâ vücud için bir yük olur. Bu itibarla jimnastiğe her gün bir saat ayırmak ve bunu mekteplerde mecburî bir şekle sokmak lâzımdır.

Açık havada yapılan beden hareketleri ve yürüyüşler en ehemmiyetli uzuvlara, kalp ve ciğerlere tesir eder; cilde, hava ve ziya ile bolca temasta bulunur.

- Arkası var -

Hikâye:

FONDAN

Fransızcadan çeviren : HALİT ATEŞ

- Geçen saydan artan -

Hemen davet icabet ettim: Piyer, etelin bahçesinde ağaç altına çekilmiş bir masanın önünde oturuyordu. Fakat yanında oturan kadın-Ah, gözlerime inanmak istemiyordum - Jülyen dedi. Bu..

Evet bu, etile kemiğe güzel Anjel idi. Yeşil gözleriyden saadet ışıkları dökülüyordu. Piyer: - Takdime lüzum var mı? Dedi. Anjel tebessüm etti:

- Tabii, artık sana ait olduğum için takdim et.

Piyer gayet tabii bir jessile bana döndü:

- Anjel Vidoban, nişanlım.. Genç kız, parlak hâleler sağan parmağındaki Zümrüt yüzüğü gösterdi:

- Bakınız Mösyö Viktor, arkadaşınız nişan hatırası olarak bana bu yüzüğü aldı.

Bol bir kahvaltılı müteakip kahvelerimizi Vidoban'ların evinde içtik. Piyer, Anjel'in annesinin omuzlarını okşayarak istikbal projelerinden bahsetmeye başladı. Mösyö Vidoban izahat veriyordu:

- Evlendikten sonra Nis'te oturursunuz. Bu suretle Piyer de Montekarlo'daki işinin yakınında bulunmuş olur!!

Anjel, tahayyül ettiği mesut hayatın neşesiyle kaynarken: - Balayı seyahatımız için İtalyaya gitmek beni çok sevindirecek.. Diye söze karıştıyordu.

Yalnız kalır kalmaz Piyer'i sorguya çektim:

- Bu karışık senaryonun mânası ne? Vidoban familyası artık seni Anjel'in nişanlısı sayıyorlar.. Ya Jülyen ne olacak? Ayrılmak niyetindemisin?..

- Zavallı Viktorcuğum.. Sen hakikaten saf bir adammışsın, her şeyi ciddi telâkki ediyorsun. Bir ay evvel senden ayrıldığım vakit tekrar Parise dönmek niyetinde idim, fakat Tu-

lona kadar gittiğim halde Anjel'in hatırası beni tekrar buraya sürükledi. Onu, bir sahne yıldızı yapacağım hakkındaki vaadime kanmış ve beni unutmamıştı. Bana aşkımdan, sevgisinden bahsetti.. Her neyse.. Yalnız, böyle küçük şehirlerde dedikodudan sakınmak biraz müşkildir. Bir sabah Vidoban ailesi nişan meselesini açıkça ortaya attılar. Benim sık devamlarım kızlarını tehlikeye düşürebilirdi. Niyet ve düşüncelerim ne idi? Bana bunu sordukları sırada zavallı Anjel, bir mörderi-vene çıkmış istifi halinde eski çini tabakaları elinde tutuyordu. Bana istirhamkâr bir nazarla baktı, ve o anda anladım ki şayet ben bu dalavereden sıyrılıp savuşmak çarelerini arayacak olursam Anjel bayılarak elindeki bütün tabakalara ere düşecek.. Kızlarla nişanlanmak niyetinde olduğumu söyledim. Derhal bütün gözlerde saadet ışığı parladı.

Bir faciaya sebep olmak tehlikesi karşısında başka türlü hareket edebilirdim?..

- Peki, bu işin sonu ne olacak?.. Diye sordum. Safiyetime acır gibi müstehzi bir bakışla beni süzdü ve mağrur bir edâ ile mırıldandı:

- Pöh.. Kumral kuzu da bu eskoî kurduv keskin dişleri arasında bir Fondan gibi erimekte gecikmeyecektir..

kl ay sonra gazetelerde şu küçük haberi ekudum:

"DÜN AKŞAM SEYYAR TÂCİR PİYER İKAMETGÂHINDA SEVGİLİSİ MATMAZEL ANJEL TARAFINDAN İKİ TABANCA KURŞUNİLE CERH EDİLMİŞTİR. YARALI HASTAHANEYE KALDIRILMIŞTIR. HAYATI TEHLİKEDEDİR.."

- Son -

Hayrettin Ziya, en son yazdığı bir romanını gazetemize vermeyi vadedmiştir. Muharririn

FATUŞ

adlı romanının merak ve heyecanla okunacağına şüphemiz yoktur.

FATUŞ, bir aşk romanıdır.

FATUŞ, bir fazilet romanıdır.

FATUŞ, bir fedakârlık romanıdır.

FATUŞ, ahlâki bir romandır.

FATUŞ, açık bir Türkçe ile yazılmıştır.

FATUŞ romanını karilerimizin kolaylıkla ve bir kitap halinde toplayabilmeleri için forma forma ve gazetemizin üçüncü ve dördüncü sayfalarında tefrika edeceğiz.

HAYRETTİN ZİYANIN en son yazdığı bu romanı yakında basacağız.

Ben ki onları bir kardeş kalbile sevmişim. Gitmişler; beni sattılar hep.

Ertekin kendi kendine :

- Evet hepsi gitti, dedi, yalnız bırakıldım. Kimse bana bakmıyor; kimse benimle meşgul değil.

Menedilmiş olduğu şeye karşı olan arzusu, kafasını okadar doldurmuştu ki annesinin sonsuz sevgisini, Bay ve Bayan Doktorun derin şefkatini ve ona olan itimatlarını, çocuklardan bazılarının Ertekinin kendileriyle birlikte olmasını yüzünden duydukları kederi unutmuydu.

Ertesi hafta Bayan Doktor kocasına bir kerre daha :

- Ertekinin cezası bitince sevineceğim. Bedbaht görünüyör, Onu tamamlam anlayamadım. Eskiden olduğu gibi benimle serbest serbest konuşmuyor. Ben, onun

da bizimle beraber olmasını istediğim zaman o, daima, çocukları kiddetle kovuyor yanından.

Doktor :

- Benimle de öyle, dedi, onu sorguya çekeceğimden dolayı büsbütün korkuyor. Bu sabah ada silâhşorlarından bahsedince ona, başını öte tarafa çevirdi; hünkür hünkür ağıladı. Zannediyorum ki çocuklar, işin iç yüzünü bilmedikleri için incitiyorlar onu.

- Zannetmem. Sadece, her çarşamba öğleden sonraki bu şiddetli imtihanlardan usanç getirmekten ibaret! Korkuyorum ki çocukların bazıları onun kararlarını sarsmak ve sözünü bozmak için çalışıyorlar.

Doktor kiddetle :

- Çocuklardan böyle zalime bir iş yapana tutarsam çekemem sopayı ona.Başkasını ve hele kendisinden daha küçüğünü fenalığa

Sebze, çiçek, Meyva Bahçelerinde

Yeşil çitler nasıl yapılır Ve hangi ağaçlar dikilir

Yeni tesis olunan bahçelerin tahdid ve muhafazası zımında yapılacak tesisat pek muhtelifdir. Dıvarlar, tel örgüler, yeşil ve kuru çitlerle bahçenin etrafını tahdid ederek, muhafaza altına alabilirsiniz.

Bu yazımızla biz yeşil çitler hakkında izahat vereceğiz. Tezminat bahçelerinde de parsellerin tahdidinde bu yeşil çitlerden istifade edilmektedir. Yeşil çit olmağa elverişli ağaçlar hangileridir, bunlar nasıl dikilmelidir? Bunu izah edelim:

Bu ağaçları ikiye ayırabiliriz: 1 - Yapraklarını kış yaz dökmeyen cinslerdir ki: Bunlar da ya dikenli veya dikensiz olurlar.

Dikenli olan ağaçlar şunlardır: Gladıyya, Maklura, Akasya, Karadiken, Karatikus. Dikensiz olup ta yapraklarını daima muhafaza eden ağaçlar şunlardır: Selvi, Mazi, Defne, Taflan, Mersin ve şimsirdir.

Yeşil çitler şu suretle yetiştirilir: Bahçenin etrafı 50 - 60 santim genişliğinde 40 - 50 santim derinliğinde boydan boya bir hendek açılır, hendegin içerisinde dibindeki toprak kabartılır ve üzerine çürümüş gübre konarak toprak hazırlanır. Buraya dışarıdan satın alınan veya bizzat yetiştirdiğiniz 2 - 3 yaşındaki fidanlar iki sıra - çift sıra üzerine ve 35 - 40 santim fasilalarla saç ayağı şeklinde - Ken-gos - usulle dikilirler ve hendek toprakla 20 santim toprak seviyesine gelinceye kadar doldurulur.

Ağaçlar ya sonbaharda ve ya hut en iyisi ilkbaharda, şubat aylarında dikilir ve o sene bunların tutmasına iyi büyümesine dikkat edilir. Ertesi sene ilkbaharında bu fidanlar son santim irtifaında ve aynı boyda budanırlar. Böyle kısa budandığından dolayı çıkan dallar birbirlerine girift olurlar, bir iki sene sonra artık o kadar sık olur ki içerisinde hiç bir şey geçemez 2 - 3 sene zarfında 2 - 2,5 metre irtifaında gayet güzel bir çit oluşmuş olur, bittabi her sene, keskin bir makasla ve ilkbaharda muntazaman budanması lazımdır dikensiz çitler de dikenli gibi dikilirler. Servi, Mazi, gibi ağaçlar arzu edilen irtifata ulaşmaz bunların tepelerinin kesilmesi doğrudur.

Bahçelerinizi rüzgârdan muhafaza maksadile çitler yapılırsa o takdirde 4 - 5 metre irtifa vermek lazımdır. Bu suretle bahçelerinizin etrafını yeşil çitlerle tahdid etmiş olarak hayvan, tavuk ve insanların girmesine mâni olmuş olur.

teşvik etmek kadar kötü birşey yoktur dünyada.

- Gelecek çarşamba öğleden sonraki çocuk için biraz daha kolaylaştırmağa çalışacağım. Keşke dört hafta hapsedileceğini söylemiş olaydınız.

12

Küçük silâhşorun Nefsine galebesi..

Gel küçük beni; asil çocuk! Sen artık nefsinle galip geldin.

Son çarşamba öğleden sonra Bayan Doktor sınıfa bir miktar resim getirdi. Bazı fakir çocuklar için yapmakta olduğu büyük al-

Dünyada Neler oluyor

Bir ilaç

Londrada yapılan bir kozmetik sergisinde yanığı giyeren bir ilaç teşhis edilmiştir. Modren boya fiskiyeleri ile cild üzerine püskürtülen bu ilaç cildin güneşten ya nıklığı birden gidermekte ve cilde tabii beyazlığını iade etmektedir.

Göte Sismografı

Bazı insanlar vardır ki, en uzak yerde olan yer sarsıntılarını hissederler. Nasıt ki, Sen Salvador zölzelenesini de hissedenler olmuş.

Bu sismograf insanlardan biri de Göte'dir. Kâtibi Ekerman hatırlarında diyor ki:

1783 de şubatın 5 6 ıncı gecesi Götetittedi ve bana: " Muhakkak bir yerae zelzele oldu " dedi. Ertesi sabah bu hissini Vaymar Düküne de söyledi. Tabii Göte'ye inanan olmadı. Fakat bir hafta sonra şiddetli bir zelzele ile 5-6 şubat gecesi alt üst olduğu haber alındı.

Yılbaşı hediyesi

Yılbaşında hediye vermek çok eski bir annedir. Eski zamanlarda, ilk Româ kral-ları, ağaç dalları keserler ve yılbaşında, yeni yılları mutlu olsun temennisile kâkimlere gönderirlermiş.

Zamanla bu usul gelişti, İmparatorluklar devrinde, halk, kütle halinde gidip imparatorun yeni senesini tebrik ve gümüş para hediye ederlerdi.

Oğüst bu gümüşlerden heykeller yaptırdı mabedlere diktirdi. İmparator Kaligüla ise kendi keyfine harcadı.

Yeni zamanlarda 14 üncü Lui devrinde yılbaşı hedi-yeleri çok pahalı şeylerdi. İhtilâl bu ananeyi yıkmak istedi, muvaffak olmadı Dünyanın dört bucağında, yılbaşlarında hediye veriliyor.

Prova

Londra kulesinde, demir parmaklıklı bir kafeste İngiltere krallarının tacı durur.

Bu tacı bir cuma gecesi aldila cumartesi sabah salon ziretçilere açıldığı zaman, tac yerine gelmişti.

Bu işte bir esrar mı var?..

Hayır, o gece tacı Bukingma getirdiler ve krat 6 ıncı Jorj başına koyup prova etti..

büme geçirmesi için yardım etmesini Ertekinden istedi. Çocuk bunlarla uğraştığı için vakit çabuçak geçti ve divardaki saat altıyı vurduğu zaman bayağı üzüldü. Bir iki defa Bayan Doktor ona bir sürpriz yapmağa çalıştı. Fakat o, resimlere dalmıştı; sanki bunlardan başka bir şeye dikkat etmiyordu.

Çay salonuna girdiği zaman hiç hatırına gelmiyen ve fakat herşeyden ve herkesten çok sevdiği birisiyle karşılaştı.

- Anne, anne, Diye bağırdu ve kendini onun kollarına attı,

- Yavru'm, küçük silâhşorum. Senin nekadar cesur ve nekadur doğru nekadun söylediler bana. Onun için bu akşam vaktinde koştum buraya.

- Arkası var -

"Yeni Yol" un Tefrikası: 27

KÜÇÜK SİLÂHŞOR

İngilizceden çeviren : Hayrettin Ziya

Beşinci çarşamba günü de çocuklar arasında sevinç vardı. Çünkü şehrin on bir oyuncusu onlarla kendi sahalarında maç yapmağa gelmişlerdi. Kendisi de seyredilemek için maçın bir cumartesi günü yapılmamasından dolayı Ertekinin canı çok sıkılmıştı. Her nekadar oynayıyacakmış da kriket oyunundan pek heyecanlanıyordu. İşin fena tarafı o gün Bay ve Bayan Doktorun mektepte değildiler. Çocuklardan birkaçı, hele Tunç, Ertekinin « kimseye söylemeyecekleri için kat'iyen bilinmiyecektir » diye fitilliyerek az bir zaman için olsun sahaya götürmeğe çalıştılar. Fakat Ertekin, cesaretle tekrar

tekrar :
- Hayır, hayır, hayır, dedi. Nihayet vazgeçtiler. O da kendisini bir sıranın üzerine bıraktı ve olanca kuvvetile bağırdu. Hiçkırıkları yavaş yavaş tükenince annesinin bir türkû arasında söylediği esir silâhşorla kendisini kıyas edemeyecek kadar, ruhunun alçaldığını hissetti. O silâhşor ki arkadaşları, silâhları elinde düşman memleketini terkettikleri zaman bir zindana ölüme mahkûm bir halde bırakılmıştı. Bu eski türkûnün kelimeleri istemiye istemiye aklına geldi:

Beni burada ölüme bıraktılar. Ben ki onlarla birçok harplerde yan yana döğüşmüşüm.

ANKARA

Ziraat

Türkiyede'ki yeni oluşun bir izahı

Yazan :

Norbert Von Bischoff

Avusturyanın Ankara

Elçiliği sabık müsteşar

Türkçeye çeviren :

Burhan Belge

[112]

Her itibarla yabancı bir millet, Asya'nın derinliklerinden uğruyarak Avruba'nın kültür dünyasına saldırıyor Avruba'nın inandığı kültür değerlerini parçalıyor ve hristiyanlığı inkâr ve tehdit etmekle, garba göre yüksek bir yaşayışın ve garb fikir vahdetinin vaz geçilmez temelini inkâr ve tehdit etmiş oluyor.

Garb tarih ilmi, son zamanlara kadar dahi, Türk tarihinin kendi mebdeleri, kendi şartları ve kendi illiyetleri içinde tetkik etmek fırsatını bulamamıştır. Bu ilim, Osmanlı tarihini yani Türk tarihinin bu faslı işe Türk tarihinin kültür değerleri bakımından en fakir olan bir parçasıdır. Ve Avrupa tarih ilmi bilhassa kültür değerlerini ölçü tanıdığı için, Türkler hakkında verdiği hüküm, ister istemez bir suçlu hakkında verilen hükme benzemiştir.

Bu ne kadar tabii işe, kendine artık dünyanın kültür milletleri arasında bir yer verilmesini talep eden Türk milletinin bu hükme itiraz etmesi, bunun eksik olduğunu ileri sürmesi ve Avrupa iddia makamının asırlardanberi kendi şeyhine sürdüğü delilleri cerhetmek üzere ortaya kendi tez'ini koyması, o kadar tabiidir.

İşte yeni Türk tarihi hareketinin manası budur. Bu itibarla bu hareket, bir "plaidoyer"ye bezemekte ve "ilimde farziye güdülmeyeceği" etrafındaki kiasik görüşten ayrılmaktadır.

Yalnız ve şimdiye kadar, acaba hangi millet, kendi tarihini "faraziye gütmeksizin", yazmıştır? Hiç insanlık işlerinde insanların faraziye gütmemeleri vaki olmuşdur. Tarihi bakış, şimdiye kadar her defasında, hâdiselerin bir bir tekereürü ve karmakarışıklığı arasında ilmi yerleri ni icab ettikçe o asırdan bu asra sıyrılarak daima istediği gibi çözülmüş ve istediği gibi bağlanmış ve bu suretle adına tarih dediği o mil'i örmiştir.

Hakikat? Hakikat, kronik'tir Tarih ise bir şilirden ibarettir.

Yeni Türk tarih hareketinin Türk milletine kazandırdığı dedeler istesi, Etiler ve Sümerleri içine almak suretiyle insanlığı Ortaasyadaki ilk başlangıçlarına ulaştırmaktadır.

Ve Türk milleti, o ilk ve eurasyatik insanlığın doğrudan doğruya bir devamıdır ki, ilk kıpırdanışları ve ilk güçleri ile modern insan soylarını doğurmuştur. Vegene aynı iddiaya göre, tarihöncesindeki kültür milletlerinden hiç olmazsa ikisi, Sümerler ve binlerce sene daha sonra da Etiler, dilleri ve adetleri bakımından Türktürler. Demek oluyor ki, bütün dünya kültürünün kaynaklarını vermiş olan Mezopotamya'daki yüksek varlıklı Sümer kolu ile Türk milleti, dünya kültürünün gerçekten kurucusudur.

İşte garb dünyasının kendini beğenmişçesine verdiği hükme karşı, Türk milleti bu pathe ilk iddiayı ileri sürmektedir. Böyle bir görüşün aydınlığında Asya ve Doğu Avrupalı milletleri bambaşka bir relief kazanmakta ve teşekküllerini değilse bile manzaralarını Türk soyundan gelen milletlerin dinamik hayat seyrine borçlanmaktadır.

- Arkası var -

Afkin ve Afkinlama

Az yerden çok mahsul elde etmenin yolu

- 1 -

Çifçi kardeş :

Tarlaya attığın her hangi bir tohumun büyüyüp bir kaç ay sonra koca bir fidan olduğunu her zaman görürsün. Fakat bunun nasıl olup ta büyüyüp bu hale geldiğini hiç düşünmüş misin ?

Adam sen de ! benim neme gerek. Tohumu eker, mahsulü alırım, ötesine ne karışırım deyip te geçme, sakın ! bu, öyle bir şeydir ki bilinmesi mutlak lâzımdır. Tarlandan fazla hasılât almak istersin değil mi ? eh öyle ise, o fazlalığı alabilmek için her halde o tohumun nasıl ve ne suretle büyüdüğünü bilmen gerektir. Çok fazla bilmen de lüzum yok. Yalnız bir az ve yetecek kadar..

Ben anlatayım :

Her hangi bir nebatın tohumunu meselâ mısırı ele alalım. Bir kaç tane mısırı bir kumluğa, bir bir çöle ekelim, bir kaç tane de pur ve kaskam dediğimiz yerlere atalım, bir kaç tane de her hangi bir toprağın yüzüne bırakalım. Böyle bir tecrübe yaparsak ne olur ?

Onusormaya ne hacet ! kazınmış toprağın içine konulan büyür, fidan, ötekiler hiç bir şey olmaz.

Ohalde, toprağın içinde ne var ne oluyor ki yalnız, o r a y a e k i len büyüyebiliyor ve niçin toprağın yüzüne atılıp bırakılan veya pur ve kaskam toprağa ve yahut bir çöle ekilen tohum büyüyemiyor ? işte dönülecek şey bunlardır. Uzun düşünmeğe hacet yok. Ben söyleyeyim : Çünkü o mısır tohumu tıbbi bir çocuk gibi büyüyebilmek için yemek ister. O yemeği de ancak toprağın içinde bulur, başka yerde bulamaz. Buna sende inanırsın, değil mi ? pek âlâ..

Herşeyden BİR PARÇA

İnsanı katılta katılta güldürecek roman

Amerikan tabilerinden biri her sene verilmek üzere ortaya 100.000 dolarlık bir roman mükâfâtı koymuştur. Tabii şart olarak şunları ileri sürmektedir:

"Asrımızda herkes kederli olduğu için, ben beşeriyetin yüzünü güldürmek istiyorum, ve açtığım müsabakanın birinciliğini okuyucuyu en fazla güldürecek olan esere vereceğim. Bu eserin her sayfası okuyucu katılta katılta güldürmelidir. öyle tebessüm falan olmamalı... Kari gâlmekten gözlerinden yaşlar gelerek eseri bitirmelidir.."

Dünya yaratılalberi kaç kişi ölmüş

Bir Fransız istatistik meraklısı dünyanın yaratıldığı tarihten 19 uncu asrın sonuna kadar ölen insanların bir istatistiğini çıkarmıştır. Meraklı Fransızın bulduğu rakam şudur: 26.628.843.386.000.000

Süvarı karıncalar

Yeni Zelandda yirmi santim boyunda ve on santim yüksekliğinde bir nevi

karınca varmış. Bu karıncalar ordular teşkil ederek civarlarındaki küçük haşarat ile muharebeye tutuşurlarmış.

Bu müthiş karıncalar arasında ordularının süvarisini teşkil eden bir de yeşil karıncalar varmış. Yeşiller diz üstüne gelerek daha küçüklerini üzerlerine alırlar muharebe meydanına koşarlarmış !

Dertveren pınar

Memleket hikâyeleri

Hayrettin Zıyanın bu kitabı 25 kuruş fiatla satılmaktadır.

Abonelerimize yüzde kırk tenzilat yapılır.

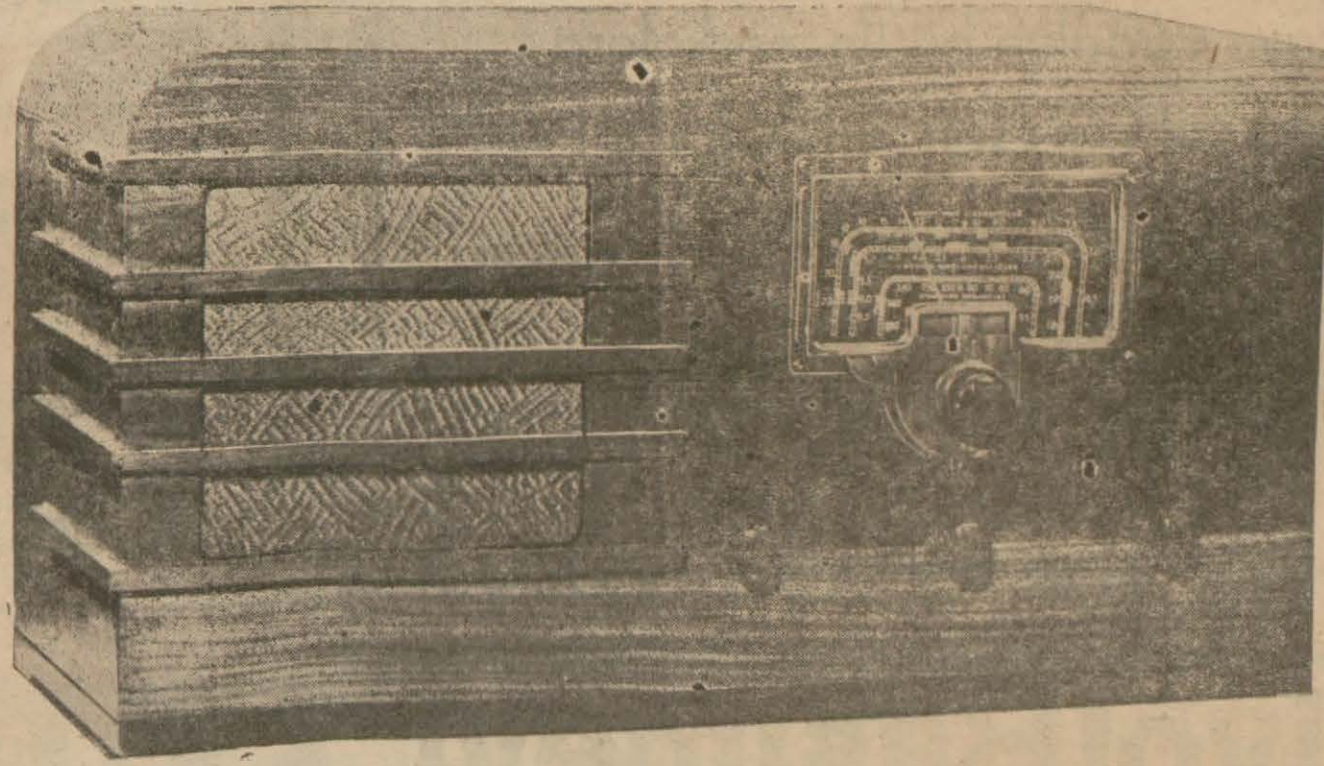
Taşra karilerimizden yalnız 15 kuruşluk posta pulu gönderenlere taahhütlü olarak gönderilir.

İcar artırması

Vilâyet daimî encümeninden :

Hususî Muhasebenin Muhittin mahallesi yeni sokaktaki (37) No.lu mağazası 15 - 1 - 937 tarihinden 938 senesi Mayıs gagesine kadar on altı buçuk aylığı (82,5) lira üzerinden arttırmaya konuldu. 19-1-937 tarihinde Vilâyet makamında toplanacak olan encümende ihalesi yapılacaktır. Muvakkat teminatı (6,5) liradır. İsteklilerin vilâyet daimî encümenine muracaatları ilân olunur. 4-8-12-18

Artık Ucuzladı

Dönüp dolaşıp

Alacağınız RADYO

R. C. A. Olacaktır.

Tediyatta büyük teshilat

Kunduracılar caddesi No. 17 - 19

HARUNLAR MÜESSESESİ

Geliniz görünüz tecrübe için bir telefon ediniz derhal emirlerinize radyolarımız tahsis edilecektir.

1937 YILININ

en büyük Fen Harikası ve kıymetli

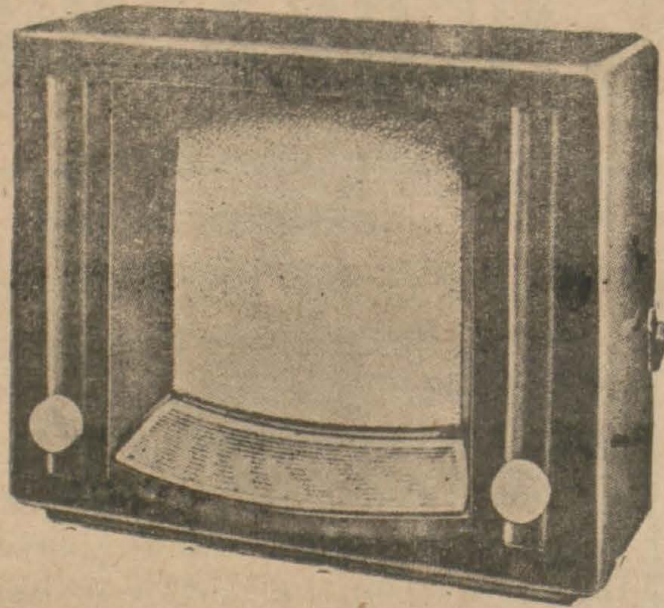
hediyesi

PHILIPS

Markanın

Her kese ve her keseye uygun

1937 V.4/A MODELİ
RADYOLARINI

Görünüz Dinleyiniz

Muhakkaktır ki: en bahalı fiyatlarla
Piyasaya çıkarılan bütün markalara
Tercih Edeceksiniz!

Trabzon satışı M. NURİ AYDIN (Kabaoğlu)

Saat, Gözlük, Elektrik, Telefon, ve saire Ticarethanesi

Kunduracılar caddesi N. 86

Yeniyol Basımevi

*Yeni temiz ve çeşitli huru-
fatile, Defter, Fatura, Çek, Bono,
Senet, Makbuz, Zarf, - Kâğıt, Muh-
tıra, Kartvizit vesaire gibi bütün
matbaa işlerini*

En temiz, en ucuz bir
surette yapar

Hariçten verilecek siparişleri kısa bir zamanda
hazırlar ve gönderir.

(FİLKO)

Philco

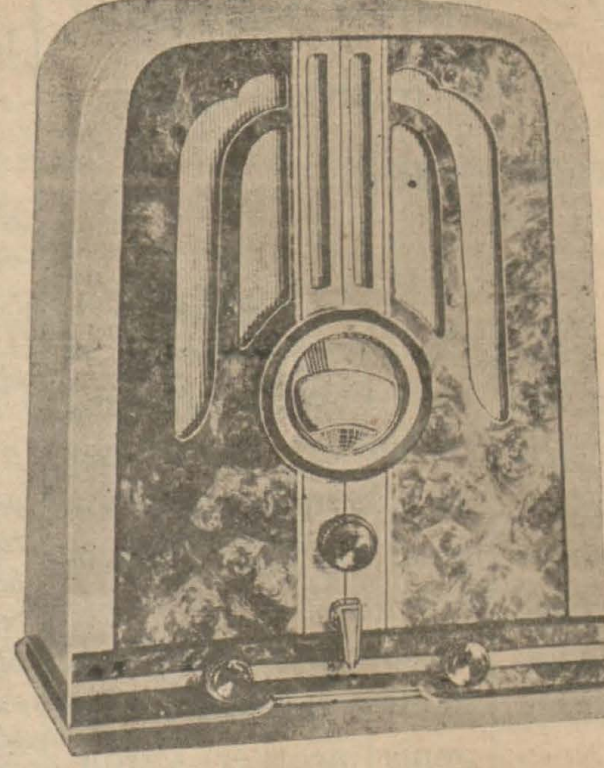
RADYO

Ve TELEVİZYON

Fabrikalarının 1937 modeline **8** Elektrotlu
tatbik ettiği

Lar balariyle, geçen sene olduğu
gibi, bu sene de

Tekniğinin Radyo
en başında
yürümektedir.

Bütün dalgalar üzerindeki SELEKTİVİTE, SES
tabiiliği ve temizliği, RAKİPSİZ ve EŞSİZDİR.

Philco ismi Garanti dir.

Herhangi bir arıza için artık Radyonuzu fabrikaya veya İstanbula
göndermeğe lüzum yok, Çok hassas muayene aletleri, ve on
senelik bir tecrübe sahibi olan müessesemiz PHILCO ları her
suretle garanti eder PHILCO yu almak menfaatınız icabıdır.

Uzun Vâdeli Satış

Abdullah Sezgin

Sıra mağazalar No. 118
TRABZON

Telgraf : SAATÇI - Trabzon

Remington

Yazı makinelerinin son modellerini en ucuz fiatlarla
mağazamızdan temin edebilirsiniz..

Omega

Cep ve kol saatlarının en fantazive en son şekilleri gelmiştir..

HISLON

Cep ve kol saatları dünyanın en hassas saatlarıdır.

Adres : TRABZON
Kunduracılar caddesi

Hami ve Kemal Nalbantlar Mağazası

Silko

ROMATİZMA
LUMBAGO
SIYATİK
Ağrıları teskin
ve izale eder.

Her eczanede arayınız.

Kira artırması

Vilâyet daimi encümeninden :

Hususî muhasebenin Muhittin mahallesi yeni
sokaktaki (27) No.lu mağazasının sabık bedeli
icarı olan (45) lira üzerinden 936 mali sene
başından itibaren bir yıllığı arttırmağa konuldu.
19-1-937 tarihinde saat 14 de Vilâyet Maka-
mında toplanacak olan encümende ihalesi
yapılacaktır.

Muvakkat teminatı 350 kuruştur. İsteklilerin
Vilâyet daimî encümenine başvurmaları.

5-8-12-17

Kızılaya Yardım

Edelim!